

УДК 336.69

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Студ. К.М. Павлюк, гр. БЕК-1-17

Науковий керівник доц. О. І. Кремень

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою є дослідження принципів побудови та особливостей функціонування сучасних фінансових систем розвинених країн світу. Для реалізації мети необхідно вирішення таких завдань: обґрунтування поняття фінансової системи, вивчення принципів побудови та характерних особливостей функціонування сучасних фінансових систем зарубіжних країн.

Об'єктом дослідження є сучасні фінансові системи та розвинених країн світу, а **предметом** – характерні особливості їх формування та функціонування.

Методи та способи дослідження. Для розкриття сутності та вивчення особливостей фінансових систем використані такі методи: монографічний, методи систематизації та порівняння, табличний метод.

Практичне значення отриманих результатів. Узагальнено та досліджено принципи побудови та особливості функціонування фінансових систем розвинених країн світу з метою запобігання негативних наслідків глобалізаційних процесів у процесі інтеграції фінансової системи України до міжнародних фінансових ринків.

Результати дослідження. Створення досконалої фінансової системи є запорукою ефективного функціонування економіки країни, оскільки забезпечення належного рівня економічного зростання та поліпшення добробуту населення залежить саме від побудови ефективної фінансової системи країни.

За внутрішньою (структурною) будовою фінансова система є сукупністю відокремлених та взаємопов'язаних сфер та ланок фінансових відносин, які відображають специфічні форми й методи розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту та мають особливості в мобілізації та використанні фінансових ресурсів

Сфера фінансової системи – узагальнена за певними ознаками сукупність фінансових відносин. В основі виділення сфер покладено рівень економічної системи, зокрема, сферами фінансової системи є: на рівні мікроекономіки – *фінанси суб'єктів господарювання та фінанси населення*; на рівні макроекономіки – *державні фінанси*; на рівні світового господарства – *міжнародні фінанси*; на узагальнюючому рівні (забезпечуюча сфера) – *фінансовий ринок*. Кожна з цих сфер має відповідне організаційне забезпечення, властиві їй форми та методи формування та використання фінансових ресурсів, специфічні схеми організації фінансової діяльності тощо.

Сфера складається з ланок. Декілька ланок утворюють сферу. *Ланкою фінансової системи* є відособлена частина фінансових відносин за ознакою наявності відокремлених фондів грошових коштів, специфічних методів і форм створення і використання цих фондів.

До ланок фінансової системи за їх відповідністю щодо сфер фінансової системи належать: фінанси суб'єктів господарювання: фінанси комерційних підприємств і організацій; фінанси некомерційних установ і організацій, фінанси фінансових посередників; фінанси населення: фінанси населення зайнятого у державному секторі, фінанси населення, зайнятого у приватному секторі, фінанси самозайнятого населення; державні фінанси: державний та місцеві бюджети, державні цільові фонди, державний кредит, фінанси державного сектору; міжнародні фінанси: фінанси міжнародних організацій та інститутів,

фінанси іноземних компаній та фізичних осіб, міжнародний фінансовий ринок; фінансовий ринок : ринок грошей, ринок кредитних ресурсів, ринок цінних паперів, ринок фінансових послуг. Таким чином, кожна ланка фінансової системи являє собою певну сферу фінансових відносин.

Структура фінансової системи держави залежить від її державного устрою, зокрема в унітарних державах фінансова (бюджетна) система складається з двох ланок: державний бюджет та місцеві бюджети, у федеративних включає три ланки: державний (федеральний) бюджет, бюджети членів федерації та місцеві бюджети. Проте, кожна країна має свої особливості побудови фінансової системи, що склалися історично або є вимогами часу. Загальна характеристика фінансових систем розвинених країн світу наведена в табл. 1.

Таблиця 1 – Особливості фінансових систем зарубіжних країн

Країна	Елементи фінансової системи	Особливості фінансової системи
США	- федеральний бюджет; - фінанси штатів; - місцеві фінанси.	- високий рівень автономності;
Німеччина	- фінанси федерації; - фінанси земель у складі відповідного бюджету; - місцеві фінанси.	- високий рівень децентралізації
Франція	- центральний (державний) бюджет; - місцеві бюджети; - фінанси державних підприємств.	- багатоланкова; - високий рівень централізації; - створення та функціонування системи фондів спеціального призначення.
Великобританія	- державний бюджет; - місцеві бюджети; - спеціальні позабюджетні фонди; - фінанси державних підприємств та корпорацій.	- ланки бюджетної системи є незалежними та функціонують автономно
Японія	- бюджет центрального уряду; - місцеві бюджети; - спеціальні фонди; - фінанси підприємств, корпорацій, що належать центральним і місцевим органам влади;	- єдність державного апарату і великого капіталу у розв'язанні загальних проблем проблем

Фінансова система Європейського Союзу є багаторівневою, має самостійний бюджет, централізований міждержавний фонд грошових коштів країн-членів – Євробюджет, який об'єднує переважну більшість спільних фінансових фондів.

Висновки. Особливості побудови та функціонування фінансових систем розвинутих країн обумовлені специфікою їх державного, політичного, економічного устрою та історичними етапами розвитку. Водночас, в умовах глобалізаційних ризиків та викликів загострюється проблема вироблення нових засад формування та функціонування фінансових систем, для забезпечення розвитку, функціонування та ефективності реалізації фінансової політики.

Ключові слова : фінансова система, сфера фінансової системи, ланка фінансової системи, державний бюджет, місцеві фінанси

ЛІТЕРАТУРА

1. Забеденюк М. С. Особливості формування та функціонування фінансових систем зарубіжних країн. *Економічний форум*. 2015. № 1, С. 70-75.
2. Виноградов В. М. Особливості функціонування фінансових систем у країнах з розвинутою економікою. *Економічний вісник університету*. 2013. вип. 20/1, С. 199-205
3. Кремень О. І. , Кремень В. М. . Фінанси. Навч. посіб. К.:Центр учбової літератури. 20124. 416 с.